Nota van reactie op de adviezen van de stadsdelen en stadsgebied op het ontwerpverkeersbesluit nul-emissiezone brom- en snorfietsen

14 mei 2024

Inleiding

Het college heeft het dagelijks bestuur van de stadsdelen en stadsgebied per brief van 26 juli 2023 verzocht advies uit te brengen over het aanscherpen van de milieuzone voor dieselpersonenauto's en het invoeren van de uitstootvrije zones voor brom- en snorfietsen en voor bedrijfs- en vrachtauto's (stadslogistiek). Hieronder zijn de adviezen specifiek voor brom- en snorfietsen geëxtraheerd uit de algemene adviezen en voorzien van een reactie van het college. Ten aanzien van dieselpersonenauto's en stadslogistiek volgt een aparte beantwoording naar de stadsdelen en stadsgebied. Voor de andere modaliteiten komen wij voor de zomer bij u terug.

Stadsdeel Nieuw-West

Het dagelijks bestuur van het stadsdeel Nieuw-West onderschrijft het belang van de aanscherping van de milieuzones, maar plaatst wel enkele kanttekeningen bij de invoering ervan en adviseert een aantal maatregelen en aanpassingen. Voor het dagelijks bestuur is het allereerst belangrijk dat bewoners in Nieuw-West duidelijkheid krijgen over wanneer de maatregelen ook in Nieuw-West van kracht gaan worden. Daarnaast is het dagelijks bestuur van oordeel dat er meer aandacht moet zijn voor de overgang naar uitstootvrij rijden. Het dagelijks bestuur verwacht niet dat de Amsterdamse sloopsubsidie en de bestaande Rijksregelingen toereikend zullen zijn om de overgang naar schone mobiliteit in gang te zetten. Voor het dagelijks bestuur is verder essentieel dat met name bewoners met een relatief laag inkomen bewust worden gemaakt van de gevolgen van de maatregelen, omdat de aanschaf van een nieuw voertuig grote financiële impact heeft. Het dagelijks bestuur roept het college daarom op om bewoners actief te benaderen.

Het dagelijks bestuur wijst de aangenomen adviezen uit de commissiebehandeling in de Stadsdeel Commissie C vergadering van 7 november 2023 zwaarwegend af. Omdat deze adviezen wel een breder gevoel belichten dat in het stadsdeel leeft, verzoekt het dagelijks bestuur het college om met aandacht te kijken naar de aangenomen adviezen en te beoordelen in welke mate hierop ingegaan kan worden. Dit betreft het advies om te onderzoeken hoe de gemeente Amsterdam het hergebruik van voertuigen met een verbrandingsmotor kan faciliteren door deze om te bouwen naar duurzamere modellen.

Reactie college

Het college dankt het dagelijks bestuur van het stadsdeel Nieuw-West voor het advies.

Met betrekking tot de zorgen over de gevolgen voor met name inwoners met een laag inkomen, merkt het college op dat er voor brom- en snorfietsen is voorzien in een overgangsregeling en ontheffingsmogelijkheden. Daarnaast wordt er gewerkt aan een financiële tegemoetkoming voor het slopen van een fossiele brom- of snorfiets, specifiek voor mensen met een laag inkomen (stadspashouders). Het college verwijst voor een uitgebreide toelichting op deze maatregelen naar de hoofdstukken 5 en 13 van de nota van beantwoording. Het college meent dat met deze maatregelen een evenwichtig pakket tot stand is gekomen, waarmee de nadelige gevolgen voor inwoners, bezoekers, en ondernemers van Amsterdam en daarbuiten zoveel mogelijk worden weggenomen, ook voor inwoners met een laag inkomen. Daarnaast blijft het mogelijk om in uitzonderlijke situaties waarbij het niet verlenen van een ontheffing onevenredig zou zijn, een beroep te doen op de hardheidsclausule. Het college verwijst voor een toelichting op de belangenafweging die het college heeft gemaakt naar hoofdstuk 3 van deze nota van beantwoording.

In 2023 zijn verschillende communicatiemiddelen ingezet om brom- en snorfietseigenaren, betrokken stakeholders en omliggende gemeenten tijdig te informeren over de uitstootvrije maatregelen vanaf 2025. In het voor- en najaar van 2023 hebben sessies (online en fysiek) met een aantal stakeholders plaatsgevonden, te weten de RAI Vereniging, Bovag, Scooterbelang, FEHAC, een aantal scooter dealers

in Amsterdam, Scooter Recycling Nederland en het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. In augustus 2023 zijn brieven verstuurd naar alle brom- en snorfietsbezitters in Amsterdam. Ondernemers in Amsterdam en aangrenzende gemeenten zijn ook in augustus 2023 met een brief van gelijke strekking geïnformeerd.

In september 2023 heeft Amsterdam een stadsbrede campagne georganiseerd om de nieuwe maatregelen aan te kondigen. Naast de campagne zijn er in september en oktober 2023 inloopavonden georganiseerd in alle stadsdelen. Vanaf oktober 2023 zijn waarschuwingsbanners online op scooterverkoopsites geplaatst om ook potentiële brom- en snorfietseigenaren te waarschuwen. Om de informatie nog eenvoudig extern te kunnen verspreiden wordt met de stakeholders gewerkt aan een communicatiepakket, onder meer bestaande uit flyers, voorbeeldberichten en foto's.

Verder heeft het college in de brief van augustus 2023 toegelicht dat nieuwe brom- en snorfietsen vanaf 1 januari 2025 uitstootvrij moeten zijn en dat er voor bestaande voertuigen een overgangsregeling is. Ook is in de brief uitgelegd wat de overgangsregeling inhoudt en wordt kort ingegaan op waarom de uitstootvrije zone wordt ingevoerd. Deze informatie is ook terug te vinden op de website van de gemeente Amsterdam en heeft deel uitgemaakt van de campagne. Op de website wordt ook de mogelijkheid geboden om het eigen kenteken in te voeren in een kentekenchecker om direct te zien welke regels er gelden.

Het college blijft de komende jaren inspanningen leveren om de regelgeving helder te communiceren. Daarom wordt voortdurend onderzocht hoe de informatie op de website en op andere kanalen verbeterd en nog overzichtelijker gepresenteerd kan worden. In 2024 zal extra aandacht worden besteed aan het bereiken van alle Amsterdammers binnen de verschillende doelgroepen. Na het vaststellen van het verkeersbesluit worden alle Amsterdamse brom- en snorfietseigenaren opnieuw geïnformeerd per brief. Er wordt gewerkt aan het laagdrempeliger maken van de brieven voor laaggeletterden en anderstaligen. Er wordt daarnaast geprobeerd specifieker aan te sluiten bij de verschillende leefwerelden en hiervoor niet alleen de standaard kanalen en middelen in te zetten. Hierbij kan worden gedacht aan informatieverspreiding via de online- en offlinekanalen van verkopers en dealers, en aan het verspreiden van flyers bij de stadsdeelloketten en op andere plekken waar nieuwe (pas geslaagde) brom- en snorfietsrijders komen. Ten slotte zal op specifieke parkeerplekken voor brom- en snorfietsen een communicatie-actie worden uitgevoerd.

Het college benadrukt verder naar aanleiding van het aangenomen advies van de stadsdeelcommissie om ook de ombouw van vervuilende voertuigen naar schonere varianten te faciliteren, dat de maatregelen de eigenaar niet verplichten tot de sloop of ombouw van het voertuig. Het is aan een voertuigeigenaar zelf om te bepalen wat de beste optie is. De eigenaar kan bijvoorbeeld besluiten het voertuig te houden om het buiten de milieu- of uitstootvrije zones te gebruiken, het voertuig te verkopen, of het voertuig te laten slopen en (indien stadspashouder) daarvoor een financiële tegemoetkoming te ontvangen. Bij ombouw van een brom-of snorfiets naar een elektrisch voertuig wordt de registratie bij RDW aangepast, waardoor de eigenaar toegang behoudt tot de uitstootvrije zone voor brom- en snorfietsen.

Stadsdeel West
Het dagelijks bestuur van het stadsdeel West geeft in het advies aan geen belemmeringen te zien voor de aankondigde maatregelen.

Reactie college
Het college dankt het dagelijks bestuur van het stadsdeel West voor het advies.

Stadsdeel Zuidoost
Het dagelijks bestuur van het stadsdeel Zuidoost kan zich vinden in de instelling van de uitstootvrije zone voor brom- en snorfietsen. Het dagelijks bestuur heeft wel zorgen over de gevolgen van de maatregelen voor de inwoners van Zuidoost en vraagt daarom aandacht voor een aantal punten.

Het dagelijks bestuur verzoekt het college om op het gebied van communicatie, media in te zetten die gericht is op specifieke groepen inwoners van Zuidoost. Als voorbeeld noemt het dagelijks bestuur lokale radio, social media en *communities* zoals kerken. In Zuidoost is er daarnaast volgens het dagelijks bestuur een sterke behoefte aan begrijpelijke en meertalige informatie, en aan een centraal informatiepunt waar belanghebbenden zich op elk moment kunnen laten informeren over de beperkingen en de aanscherping van milieuzones.
Daarnaast wenst het dagelijks bestuur de aantallen te ontvangen van de in het stadsdeel geregistreerde voertuigen die onder de beperkende maatregelen vallen. Het dagelijks bestuur wil zo inzicht krijgen in de omvang van het wagenpark dat op korte of middellange termijn vervangen moet worden en in hoeveel huishoudens dit betreft.

Het dagelijks bestuur is voorts van oordeel dat zolang het openbaar vervoer ook in de 'uithoeken' van Zuidoost en in de late uren nog onvoldoende goed geregeld is, er oplossingen moeten komen voor die personen die niet financieel draagkrachtig zijn, maar wel vervoer nodig hebben dat het openbaar vervoer niet kan verzorgen. Daarnaast verzoekt het dagelijks bestuur om extra inzet op deelvervoer en verwijst hiervoor naar het SDC-advies over deelmobiliteit.

Het dagelijks bestuur adviseert het college verder om aandacht te besteden aan laadinfrastructuur, ook in relatie tot de buurten, en aan netcongestie. Maatregelen op dit gebied zullen volgens het dagelijks bestuur de acceptatie bevorderen en de transitie naar elektrische voertuigen vergemakkelijken.

Tot slot merkt het dagelijks bestuur op dat het van vitaal belang is dat er een evenwicht wordt gevonden tussen milieudoelstellingen en het welzijn van burgers en lokale ondernemers. Een te rigide benadering kan leiden tot verlies van banen en economische verstoringen binnen het stadsdeel. Het dagelijks bestuur vertrouwt erop dat het college zich bewust is van deze uitdagingen en proactief zoekt naar oplossingen om ondernemers en anderen te die wel willen bijdragen aan milieubehoud, maar momenteel niet kunnen voldoen aan de gestelde eisen, te ondersteunen.

Reactie college
Het college dankt het dagelijks bestuur van het stadsdeel Zuidoost voor het advies.

Naar aanleiding van de wens van het dagelijks bestuur om gerichte communicatiemiddelen in te zetten, merkt het college op dat voor de aankondiging van de maatregelen met de communicatieadviseurs van Zuidoost is afgestemd welke kanalen het beste ingezet konden worden. De communicatiekanalen die werden geadviseerd waren: Facebook, Instagram en X. Verder zijn er foto's aangeleverd voor de online berichten en flyers gemaakt om op te hangen in de bibliotheek en het stadsloket. Uit gesprekken kwam verder de behoefte naar voren om de aankondiging in de Amsterdam Kalender ook in het Engels te communiceren. Dit is vervolgens ook meegenomen in de aankondiging voor de bijeenkomst in Zuidoost.
Wat betreft een centraal (fysiek) informatiepunt: deze komt er niet voor de nul-emissiezone brom- en snorfietsen. Op de website amsterdam.nl/uitstootvrijvervoer staat veel informatie en de mogelijkheid om contact op te nemen via milieuzone@amsterdam.nl of 14 020.

In 2024 wordt extra aandacht besteed aan het bereiken van alle Amsterdammers binnen de verschillende doelgroepen. Er wordt geprobeerd beter aan te sluiten bij de verschillende leefwerelden en hiervoor niet alleen de standaard kanalen en middelen in te zetten. Onderzocht wordt bijvoorbeeld de optie om een telefoonnummer in de brieven op te nemen waarmee de brief voorgelezen kan worden.
Het dagelijks bestuur heeft verder verzocht om de aantallen te ontvangen van de in het stadsdeel geregistreerde voertuigen die onder de beperkende maatregelen vallen, met inbegrip van de toepasselijke overgangsregelingen. Deze worden hieronder weergegeven.

Brom- en snorfietsen:
In augustus 2023 zijn de adresgegevens bij RDW opgevraagd om brom- en snorfietseigenaren in Amsterdam te informeren over de aankomende uitstootvrije zone. Aan de hand van dit bestand zijn er

brieven gestuurd naar de eigenaren van in totaal 33897 brom- en snorfietsen. 3092 (9,1%) van deze voertuigen stonden geregistreerd in Amsterdam Zuidoost, 1943 voertuigen (63%) heeft nog toegang tot 1 januari 2028 en 1149 voertuigen (37%) kunnen doorrijden tot 1 januari 2030.

Voor wat betreft de inzet op deelvervoer verwijst het college kortheidshalve naar de reactie van het college in de nota van beantwoording Programma Deelmobiliteit van juni 2023.

Het college merkt over laadinfrastructuur in relatie tot brom- en snorfietsen verder op dat het uitgangspunt is dat het laden thuis of op privéterrein plaatsvindt, meestal door middel van een uitneembare accu. Bij langere afstanden kan een tweede of derde accu een oplossing bieden, of er kan gebruik worden gemaakt van een oplaadpunt (stopcontact) onderweg of wellicht op de plaats van bestemming. Verder laat de gemeente momenteel een onderzoek uitvoeren naar de behoefte aan aanvullende publieke laadinfrastructuur voor onder andere brom- en snorfietsen. Bij het laden van brom- en snorfietsen voor particulieren worden vooralsnog geen problemen voorzien met netcongestie, omdat deze voertuigen een lage laadbehoefte hebben en, zoals hiervoor al uiteen is gezet, het uitgangspunt is om thuis te laden. Netcongestie speelt vooralsnog minder bij particuliere huishoudens. Het college zal in reactie op de adviezen over de voorgenomen uitstootvrije zone voor stadslogistiek uitgebreider ingaan op laadinfrastructuur en netcongestie.

Tot slot merkt het college op dat er ter ondersteuning voor brom- en snorfietseigenaren is voorzien in een overgangsregeling, ontheffingenbeleid en wordt voorzien in een financiële tegemoetkoming voor stadpashouders als zij hun oude brom- of snorfiets slopen. Kortheidshalve verwijst het college naar hetgeen hierover naar aanleiding van het advies van het stadsdeel Nieuw-West is opgemerkt.

Stadsdeel Zuid
Het dagelijks bestuur van het stadsdeel Zuid is positief over de voorgestelde maatregelen ten aanzien van brom- en snorfietsen.

Reactie college
Het college dankt het dagelijks bestuur van het stadsdeel Zuid voor het advies.

Stadsdeel Centrum
Het dagelijks bestuur van het stadsdeel Centrum heeft kennisgenomen van de voorstellen en ondersteunt de verdere aanscherpingen. Wel wil het dagelijks bestuur nogmaals benadrukken dat het draagvlak voor en de uitvoering van deze maatregelen sterk afhankelijk zijn van een goede communicatie naar buiten. Het dagelijks bestuur vraagt dan ook om extra aandacht te geven aan het breed, tijdig en actief communiceren naar de belanghebbende ondernemers en bewoners.

Reactie college
Het college dankt het dagelijks bestuur van het stadsdeel Centrum voor het advies.

Het college bevestigt dat het zich blijft zich inspannen voor het breed, tijdig en actief communiceren naar de belanghebbende ondernemers en bewoners. Kortheidshalve verwijst het college naar hetgeen hierover naar aanleiding van het advies van het stadsdeel Nieuw-West is opgemerkt.

Stadsdeel Oost
Het dagelijks bestuur van het stadsdeel Oost onderschrijft de maatregelen. Wel vraagt het dagelijks bestuur aandacht voor de opgenomen overgangsregelingen en vrijstellingen. Het dagelijks bestuur vraagt het college alert te zijn op signalen of deze voldoende zijn en wijst op het belang om inwoners, ondernemers en bezoekers te wijzen op dergelijke regelingen. Het dagelijks bestuur vindt dat in de stukken nog onvoldoende naar voren komt of en hoe dit gedaan gaat worden.

Reactie college
Het college dankt het dagelijks bestuur van het stadsdeel Oost voor het advies.

Het college bevestigt dat het college alert is en blijft voor signaleren van inwoners, ondernemers en bezoekers en deze groepen ook blijft wijzen op de overgangsregelingen, vrijstellingen en mogelijkheden om een ontheffing aan te vragen. Kortheidshalve verwijst het college naar hetgeen hierover naar aanleiding van het advies van het stadsdeel Nieuw-West in paragraaf 16.1 is opgemerkt.

Stadsgebied Weesp
De bestuurscommissie van Weesp onderschrijft het belang om uitstootvrije zones in te stellen, maar wijst erop dat Weesp geen onderdeel is van de voorstellen, met uitzondering van de invoering van de uitstootvrije zone voor brom- en snorfietsen in Driemond. Weesp is geen onderdeel van de Uitvoeringsagenda Uitstootvrije Mobiliteit (UUM) en Driemond is onderdeel van stadsgebied Weesp. De bestuurscommissie adviseert negatief op het ontwerpverkeersbesluit om een uitstootvrije zone voor brom- en snorfietsers in Driemond in te voeren en verzoekt om zo snel mogelijk aan tafel te gaan met de beleidsmakers om de inhoud en het proces rondom uitstootvrije mobiliteit in het stadsgebied Weesp vorm te geven.

Reactie college
Het college dankt de bestuurscommissie van Weesp voor het advies.

Het college deelt het standpunt van de bestuurscommissie ten aanzien van de positie van Driemond bij de invoering van de uitstootvrije zone voor brom- en snorfietsen niet. Het college heeft in de UUM toegelicht dat de positie van de inwoners van Weesp afwijkt van de positie van de overige inwoners van de gemeente Amsterdam, en dat hiermee bij de verkenning naar een mogelijke uitbreiding van de milieuzones rekening wordt gehouden. Achtergrond hiervan is dat Weesp bij de invoering van de milieuzone brom- en snorfietsen in 2018 nog geen deel uitmaakte van Amsterdam en de inwoners van Weesp daarom destijds minder aanleiding hadden om gebruik te maken van hun recht op inspraak of om investeringen te doen. Ook bij de aankondiging van de uitstootvrije zones in het Actieplan Schone Lucht uit 2019 was Weesp nog geen onderdeel van Amsterdam.

Bij de invoering van de uitstootvrije zone voor brom- en snorfietsen vindt echter geen uitbreiding van de omvang van de zone plaats, deze blijft gelijk aan de omvang van de huidige milieuzone. Driemond maakt al sinds de invoering op 1 januari 2018 deel uit van de milieuzone voor brom- en snorfietsen. Inwoners van Driemond hebben bij de invoering van de milieuzone voor brom- en snorfietsen destijds dan ook directe aanleiding gehad om inspraak te leveren en ook hebben zij maatregelen moeten treffen als hun brom- of snorfiets als gevolg van de invoering van de milieuzone geen toegang meer had. De positie van de inwoners van Driemond wijkt naar het oordeel van college daarom niet af van de positie van de overige bewoners van Amsterdam waarvoor de uitstootvrije zone voor brom- en snorfiets gaat gelden. Dat Driemond sinds 2022 deel uitmaakt van stadsgebied Weesp, brengt hier naar het oordeel van het college geen verandering in. Tijdens de zienswijzeprocedure is op 10 oktober 2023 tevens een inloopavond georganiseerd in Weesp om inwoners desgewenst te informeren over de uitstootvrije zone en de omvang, daar konden ook zienswijzen worden ingediend. Daar zijn enkele bewoners op af gekomen. Het college ziet gelet op het voorgaande geen aanleiding om Driemond uit te zonderen van de uitstootvrije zone voor brom- en snorfietsen en legt het negatieve advies van de bestuurscommissie hierover naast zich neer.
Tot slot zullen de beleidsmakers een afspraak maken om het vervolg van uitstootvrije mobiliteit in Weesp met de bestuurscommissie te bespreken.

Stadsdeel Noord
Geen advies ontvangen.